

je jedno od najznačajnijih sredstava firme koji služi kao indikator proizvođača tj. pružaoca usluge.

ŠTA SE NE SMATRA ŽIGOM?

Žigom se ne smatraju: pečat, štambilj, službeni znaci za obilježavanje dragocjenih metala, mjera i slično.

ŠTA SE NE MOŽE ZAŠTITITI ZNAKOM TJ. RAZLOZI ZA ODBIJANJE ŽIGA?

Apsolutni razlozi za odbijanje prijave žiga

Žigom se ne može zaštititi znak, koji:

- ✓ je protivan javnom poretku i moralu,
- ✓ se ne može grafički prikazati,
- ✓ je istovjetan ranije prijavljenom znaku za istu robu/uslugu,
- ✓ nije prikladan za razlikovanje robe/usluge,
- ✓ može obmanuti javnost svojim izgledom ili sadržajem,
- ✓ sadrži zvanične znakove za kontrolu ili garanciju,
- ✓ sadrži državni ili drugi javni grb, zastavu ili amblem, naziv ili skraćenicu naziva neke zemlje ili međunarodne organizacije, osim po odobrenju nadležnog organa te zemlje ili organizacije,
- ✓ predstavlja ili podražava nacionalni ili religijski simbol.

Relativni razlozi za odbijanje prijave žiga

Žigom se neće zaštititi znak:

- ✓ koji je istovjetan ranije zaštićenom znaku drugog lica za sličnu robu/uslugu, ili sličan ranije zaštićenom znaku drugog lica za istu ili sličnu vrstu robe/usluge, ako postoji vjerojatnoća da zbog te istovjetnosti, odnosno sličnosti nastane zabuna u prometu, što uključuje i vjerojatnoću asocijacije sa ranije zaštićenim znakom,
- ✓ koji je isti ili sličan za istu ili sličnu vrstu robe/usluge znaku drugog lica koji je poznat u BiH u smislu člana 6.bis Pariške konvencije o zaštiti industrijskoga vlasništva (opštepoznati znak),

VAŽNO

U skladu sa sistemom **prigovora (opozicije)**, Institut ispituje samo **apsolutne razloge** za odbijanje prijave za priznanje žiga. Ispitivanje **relativnih razloga** za odbijanje prijave, Institut provodi **samo po prijedlogu zainteresovanih lica.**

- ✓ koji predstavlja reprodukciju, imitaciju ili transliteraciju zaštićenog znaka drugog lica,
- ✓ koji svojim izgledom ili sadržajem vrijeđa starije autorsko pravo, geografsku oznaku ili ranije zaštićeni industrijski dizajn,
- ✓ čije bi korištenje vrijeđalo pravo na lično ime poznatog lica,
- ✓ koji je istovjetan ili sličan ranijem žigu koji je bio registrovan za istu ili sličnu robu/uslugu, a koji je prestao da važi zbog neproduženja registracije, ako je prošlo manje od dvije godine od dana prestanka ranijeg žiga, osim ako nosilac ranijeg žiga nije dao svoju saglasnost za priznanje kasnijeg žiga, ili nije koristio svoj žig,
- ✓ koji je podnesen suprotno principu dobre vjere, savjesnosti i poštenja.

Lik, lično ime, nadimak ili pseudonim poznatog lica može se zaštititi žigom samo uz pristanak tog lica.

Postupak priznanja žiga u Bosni i Hercegovini

KOJA JE NADLEŽNA INSTITUCIJA?

Postupak za sticanje, održavanje, evidenciju prometa i prestanak žiga vodi Institut za intelektualno vlasništvo/svojina Bosne i Hercegovine (Institut). Institut u elektronskoj formi vodi **Registar prijave za priznanje žiga, Registar žigova i Registar zastupnika za zaštitu žigova.**

ZAKONODAVSTVO

- ✓ Zakon o žigu, Službeni glasnik BiH, br. 53/10.
- ✓ Pravilnik o postupku za priznanje žiga, Službeni glasnik BiH, br. 105/10.
- ✓ Zakon o administrativnim taksama, Službeni glasnik BiH, br. 16/02, 19/02, 43/04.
- ✓ Odluka o posebnim troškovima postupka za stjecanje i održavanje prava industrijskog vlasništva, Službeni glasnik BiH, br. 109/10.

VAŽNO

Zakon BiH se primjenjuje i na žigove koji su međunarodno registrovani za teritoriju BiH.

- ✓ Zakon o upravnom postupku, Službeni glasnik BiH, br. 29/02, 12/04, 88/07, 93/09.

KOJE VRSTE ŽIGOVA SE MOGU PRIJAVITI INSTITUTU?

Individualni žig je žig jednog fizičkog ili pravnog lica koji služi za razlikovanje jedne ili više vrsta roba ili usluga tog lica od istih ili sličnih vrsta roba ili usluga drugih učesnika u privrednom prometu.

Kolektivni žig je žig pravnog lica koji predstavlja određeni oblik udruživanja proizvođača ili davalaca usluga, a koji imaju pravo da koriste članovi tog udruženja.

Žig garancije je žig koji koristi više lica pod nadzorom nosioca žiga, a koji služi kao garancija kvaliteta, geografskog porijekla, načina proizvodnje ili drugih zajedničkih obilježja robe ili usluge tih lica.

KOJE SU FAZE U POSTUPKU PRIZNANJA ŽIGA?

Nosilac registrovanog žiga ili podnosilac prijave za priznanje žiga može biti domaće ili strano fizičko ili pravno lice. Strana fizička i pravna lica u pogledu zaštite znaka žigom u BiH uživaju ista prava kao i domaća fizička i pravna lica, ako to proizlazi iz međunarodnih ugovora ili konvencija kojima je pristupila ili ih je ratificirala BiH ili iz principa reciprociteta.

Postupak za priznanje žiga pokreće se podnošenjem prijave za priznanje žiga. Koraci su:

1. **Podnošenje prijave** Institutu.
2. **Formalno ispitivanje prijave** u Institutu.
3. **Objava prijave žiga** u Službenom glasniku Instituta, koji je dostupan u štampanoj i elektronskoj formi na web portalu Instituta www.ipr.gov.ba
4. **Donošenje isprave o žigu zajedno sa rješenjem o priznanju žiga** u Institutu.
5. **Objava registrovanog žiga** u Službenom glasniku Instituta koji je dostupan u štampanoj i elektronskoj formi na web portalu Instituta www.ipr.gov.ba

ŠTA JE SVE POTREBNO ZA POKRETANJE POSTUPKA ZA PRIZNANJE ŽIGA?

Postupak se pokreće podnošenjem prijave za priznanje žiga Institutu. Potrebno je dostaviti popunjen **zahtjev za priznanje žiga, prateću dokumentaciju i dokaz o uplati troškova.** Prijava se podnosi u pisanoj formi, direktno ili poštom, telefaksom ili na službeni e-mail Instituta pod uslovom da se u roku od osam dana od njenog prijema u Institut ista dostavi u pisanom obliku.

Prijava za priznanje INDIVIDUALNOG ŽIGA sadrži:

- ✓ **Zahtjev za priznanje samo jednog žiga koji se odnosi na jednu ili više vrsta roba/ usluga (obrazac Z-01).** Zahtjev je dostupan na web portalu Instituta www.ipr.gov.ba.
- ✓ **Znak** koji podnosilac prijave želi zaštititi žigom.
- ✓ **Spisak roba/usluga** na koje se znak odnosi, koji mora biti sastavljen prema Međunarodnoj klasifikaciji proizvoda i usluga utvrđen Ničanskim sporazumom o međunarodnoj klasifikaciji proizvoda i usluga za registraciju žigova.

Prijava za priznanje KOLEKTIVNOG ŽIGA sadrži pored gore navedenih dokumenata i:

- ✓ Opšti akt o kolektivnom žigu koji mora da sadrži:
 - podatke o podnosiocu prijave/licu ovlaštenom da ga predstavlja,
 - odredbe o izgledu znaka i robi/uslugama na koje se znak odnosi,
 - odredbe ko ima pravo na korištenje kolektivnog žiga i pod kojim uslovima,
 - odredbe o pravima i obavezama korisnika kolektivnog žiga u slučaju povrede žiga, i
 - odredbe o mjerama i posljedicama u slučaju nepridržavanja odredbi opšteg akta.

VAŽNO

Odredba **Disclaimer** predstavlja zabilješku da se na nekom elementu znaka, koji sam po sebi nije prikladan za razlikovanje robe u prometu, ne uspostavlja isključivo pravo van cjeline znaka. Moguće je da znak u sebi sadrži elemente koji po svojoj prirodi nemaju funkciju žiga i ti elementi moraju ostati slobodni u prometu i na njima niko ne može steći monopolsko pravo.

Prijava za priznanje ŽIGA GARANCIJE sadrži pored svih više navedenih dokumenta i:

- ✓ Opšti akt o žigu garancije koji mora da sadrži odredbe o:
 - zajedničkim karakteristikama roba/usluga koje se garantiraju žigom garancije,
 - nadzoru nad korištenjem žiga garancije od njegovog nosioca.

Za priznanje datuma podnošenja prijave potrebno je da prijava podnesena Institutu na taj datum sadrži: naznaku da se traži priznanje žiga, kontakt informacije o podnosiocu prijave, znak koji podnosilac prijave želi zaštititi i spisak roba/usluga na koje se znak odnosi.

Obrazac se popunjava na kompjuteru ili pisačkoj mašini. Podnosi se, na jednom od jezika koji su u službenoj upotrebi u BiH, u dva primjerka. Jedan obrazac zadržava Institut, a drugi primjerak sa upisanim brojem prijave žiga, ulaznim brojem protokola, datumom i ovjerom se dostavlja podnosiocu i služi kao dokaz o utvrđivanju datuma podnošenja prijave.

Uz prijavu žiga podnose se sljedeći dodaci:

- ✓ Punomoć ako se prijava žiga podnosi posredstvom posrednika.
- ✓ Za kolektivni žig/žig garancije – Opšti akt o kolektivnom žigu/žigu garancije.
- ✓ Dokaz o uplati takse i troškova postupka.

Za više informacija molimo konsultujte Pravilnik o postupku za priznanje žiga.

VAŽNO

Izložbeno (sajamsko) pravo prvenstva

Podnosilac prijave koji je upotrijebio određeni znak za obilježavanje robe/usluge na službenoj ili službeno priznatoj međunarodnoj izložbi može u roku od tri mjeseca od dana zatvaranja izložbe da zahtijeva pravo prvenstva od prvog dana izlaganja tog znaka na toj izložbi.

VAŽNO

Pravo prvenstva
Podnosilac prijave ima pravo prvenstva od datuma podnošenja prijave u odnosu na sva druga lica koja su, za isti ili sličan znak kojim se obilježava ista ili slična roba/usluga, kasnije podnijela prijavu.

KOLIKI SU TROŠKOVI POSTUPKA ZAŠTITE I ODRŽAVANJA ŽIGA?

Za sve radnje u postupku sticanja, održavanja, evidencije prometa i prestanka žiga kao i za pružanje informacionih usluga plaćaju se **administrativne takse i troškovi postupka**. Iznose taksi i troškova možete provjeriti na web portalu Instituta www.ipr.gov.ba, sekcija takse i troškovi.

Dokaz o uplati podnosi se prilikom podnošenja prijave.

DA LI JE ANGAŽOVANJE ZAKONSKOG ZASTUPNIKA OBAVEZNO?

Angažovanje zakonskog zastupnika, od strane domaćeg fizičkog ili pravnog lica, nije obaveza propisana zakonom, te je odluka o angažovanju zastupnika na podnosiocu zahtjeva.

Registar zastupnika za zaštitu žiga dostupan je u elektronskoj formi na web portalu Instituta www.ipr.gov.ba.

KOLIKO VAŽI PRAVO NA ŽIG?

Zaštita žiga traje 10 godina od dana podnošenja prijave. Vrijeme zaštite može se produžavati neograničen broj puta na razdoblja od 10 godina, uz pravovremeno podnošenje zahtjeva i plaćanja pratećih troškova.

DA LI ZAŠTITA ŽIGA OSTVARENA U BIH VAŽI I U DRUGIM ZEMLJAMA?

Žig priznat na osnovu odredbi zakona BiH je teritorijalno ograničeno pravo koje vrijedi na teritoriji BiH. Isti žig može biti zaštićen u više zemalja istovremeno, pod uslovom da je međunarodno registrovan za svaku od datih zemalja.

KAKO MOGU ZAŠTITITI ŽIG U DRUGIM ZEMLJAMA?

Nosilac žiga iz BiH može podnijeti zahjev za međunarodno registrovanje žiga, kao i zahtjev za upisivanje promjena u Međunarodnom registru u skladu sa Madridskim aranžmanom i Madridskim protokolom. U tom slučaju plaćaju se takse i troškovi postupka Institutu, a međunarodne takse direktno Međunarodnom birou Svjetske organizacije za intelektualno vlasništvo/svojину.

Kontakt informacije

INSTITUT ZA INTELKTUALNO VLASNIŠTVO/SVOJINU
BOSNE I HERCEGOVINE

Sjedište Instituta

Kneza Domagoja bb, 88000 Mostar
Tel: + 387 36 334 381
Fax: + 387 36 318 420
E-mail: mostar@ipr.gov.ba

Ispostava Instituta

H. Ćemerlića 2/IX, 71000 Sarajevo
Tel: + 387 33 652 765
Fax: + 387 33 652 757
E-mail: sarajevo@ipr.gov.ba

Ispostava Instituta (PATLIB centar)

Kralja Petra I Karađorđevića 83 A, 78000 Banja Luka
Tel: + 387 51 226 840
Fax: + 387 51 226 841
E-mail: banjaluka@ipr.gov.ba

Web: www.ipr.gov.ba
E-mail: info@ipr.gov.ba

IZRAZI ZAHVALNOSTI:

Ovaj materijal je pripremljen zahvaljujući pomoći američkog naroda putem Američke agencije za međunarodni razvoj (USAID). Podršku u realizaciji i štampanju publikacije pružio je projekat

Intellectual Property Rights (IPR) Protection in Bosnia and Herzegovina

NAPOMENA:

Stanovišta iznijeta u ovom materijalu predstavljaju mišljenje autora, a ne nužno i stanovišta USAID-a ili Vlade Sjedinjenih Američkih Država.

INSTITUT ZA INTELKTUALNO VLASNIŠTVO
BOSNE I HERCEGOVINE

ИНСТИТУТ ЗА ИНТЕЛЕКТУАЛНУ СВОЈИНУ
БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ

KAKO ZAŠTITITI ŽIG U BOSNI I HERCEGOVINI?

Osnovne informacije

ŠTA JE ŽIG?

Žig je pravo kojim se štiti znak koji služi za razlikovanje robe, odnosno usluge jednog učesnika u privrednom prometu od iste ili slične robe/usluge drugog učesnika u privrednom prometu. Priroda robe/usluge koja se obilježava žigom, sama po sebi ne može biti smetnja za priznanje žiga.

Žigom se može zaštititi znak koji je prikladan za razlikovanje iste ili slične robe/usluge, i koji se može grafički prikazati. Znak se može sastojati od: riječi, uključujući lična imena, crteža, slova, brojeva, slika, oblika proizvoda ili njihovog pakiranja, rasporeda boja, trodimenzionalnih oblika ili kombinacije tih elemenata.

Žig kao znak identiteta ima četiri glavne funkcije: razlikovanje roba/usluga, njihovog porijekla, kvaliteta te promocije na tržištu. Pravo žiga priznaje nadležno tijelo neke države uz novčanu nadoknadu, i vrijedi određeno vrijeme na određenoj teritoriji.

ZAŠTO JE POTREBNO ZAŠTITITI ŽIG?

Žig osigurava vlasniku isključivo pravo na obilježavanje robe/usluge i upotrebu takvog žiga u privrednom prometu za određenu robu/uslugu. Prijavljeni i registrovani žig predstavlja samostalno imovinsko dobro i nosiocu daje isključiva prava.

Zaštita žiga predstavlja djelotvorno tržišno sredstvo kojim proizvođač/davalac usluge štiti sredstva koja je uložio u promociju svog proizvoda/usluge. Zaštita omogućava nosiocu prava da spriječi neovlaštenu upotrebu i korištenje svog žiga. Žig, ili danas često korišteni termin robna marka,